

บทที่ 4

บทสรุป

การศึกษาความร่วมมือระหว่าง สปป.ลาว กับสหประชาชาติ ในการแก้ไขปัญหาเสพติด ในลาวระหว่างปี ค.ศ.1990-2001 ตามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ดำเนินการรวบรวมรายละเอียดข้อมูล นำมาเขียนในแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ตามกระบวนการศึกษาเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยกรรมวิธีวิจัยเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องได้เสร็จสิ้นครบตามเนื้อหาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งขอบเขตของการวิจัยมุ่งไปที่พัฒนาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดของ สปป.ลาว โดยผ่านองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและปราบปรามยาเสพติด ทั้งนี้ เพื่อให้มีความรู้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ประการ คือ

1. เพื่อเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่ต่างได้รับในความร่วมมือที่เกิดขึ้น จากการควบคุมและปราบปรามการค้า การผลิต และการเสพยาเสพติดในประเทศลาว และระหว่างประเทศ
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลลาว และสหประชาชาติ
3. เพื่อให้ทราบรูปแบบ และวิธีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรของลาว และสหประชาชาติ ในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดในประเทศลาวในช่วงเวลาที่ศึกษา

ผลการศึกษาได้พบว่าเหตุของความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดของ สปป.ลาว กับสหประชาชาติ เกิดจากการที่ สปป.ลาว ประสบปัญหาเสพติดทั้งภายในประเทศของตนและระหว่างประเทศ พร้อมทั้งตระหนักถึงภัยจากยาเสพติดว่า เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม ที่จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศเข้าแก้ไขปัญหา ซึ่งการที่ต้นตอที่มาของยาเสพติดของลาว มาจากแหล่งผลิตที่ถือว่าเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก กล่าวคือ สามเหลี่ยมทองคำ จึงทำให้ สปป.ลาว แสวงหาความร่วมมือด้วยการประสานนโยบายในระดับทวิภาคี ไตรภาคี และพหุภาคี เพื่อร่วมกันสกัดกั้นยาเสพติดออกนอกพื้นที่แหล่งผลิตซึ่งส่วนใหญ่อยู่เขตประเทศเมียนมาร์ โดยมีการดำเนินงานควบคุมและปราบปราม ด้วยวิธีปฏิบัติที่แตกต่างตามนโยบายคนละด้านแต่สอดคล้องกันของสองฝ่าย กล่าวคือ สหประชาชาติ มุ่งใช้วิธีการปราบปรามและลดพื้นที่ในการปลูกพืชเสพติด โดยอาศัยความร่วมมือจากประเทศเจ้าของพื้นที่คือ สปป.ลาว และเสนอให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ส่วน สปป.ลาว ได้ปรับปรุงกล

โกต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศของตนเพื่ออำนวยความสะดวกในการร่วมมือกับต่างประเทศในระดับต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ความสำคัญของปัญหายาเสพติดต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทั้งในเรื่องทัศนคติความมั่นคงที่มีการปรับเปลี่ยน สถานการณ์อาชญากรรม และปัญหายาเสพติด ซึ่งมาประกอบเป็นนโยบายต่างประเทศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นความร่วมมือกับสหประชาชาติพอสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. ด้านการปลูกพืชทดแทนและพัฒนาพื้นที่ที่มีการปลูกฝิ่น
2. ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด
3. ความร่วมมือด้านการป้องกันยาเสพติด
4. ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

การศึกษาคือความร่วมมือระหว่าง สปป.ลาว กับสหประชาชาติ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในลาว นั้นจะเป็นกรณีที่แสดงให้เห็นถึงความประสงค์ของฝ่ายบริหารของทั้งสองฝ่ายที่มีจุดยืนเดียวกัน ในความต้องการที่จะขจัดปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นภายในประเทศลาวและสังคมโลกโดยรวมให้หมดสิ้นไป ทั้งโดยการลดจำนวนผู้ที่ติดยาเสพติดภายในประเทศลาว การสืบหาแหล่งที่มาของการผลิตยาเสพติด และการดำเนินนโยบายปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อผลในการทำลายให้หมดสิ้น ซึ่งแม้จะไม่สามารถกำจัดได้ทั้งหมด แต่อย่างน้อยก็จะเป็นการปราบ เพื่อมิให้มีการขยายเครือข่ายไปเป็นองค์กร หรือขบวนการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศขนาดใหญ่ และ ยังส่งผลไปในการป้องกันอาชญากรรมอื่นซึ่งเกี่ยวเนื่องผูกพันมาจากปัญหาเสพติดมิให้ทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในกรณีของ สปป.ลาว ที่มีนโยบายมุ่งเน้นลดความต้องการและการสนองตอบ (อุปสงค์ และอุปทาน) โดยการกำจัดเครือข่ายของการกระทำผิด ในลักษณะของการควบคุมและปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดในลาวเอง และในภูมิภาคเพื่อตัดเส้นทางลำเลียงออกจากแหล่งผลิตจึงมีการผลักดันและส่งเสริมให้เกิดเป็นความร่วมมือระหว่าง สปป.ลาว กับสหประชาชาติ ขึ้นเพื่อผลในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติด ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการที่ นโยบายของทั้งสองฝ่ายสามารถสอดคล้องและประสานเข้ากันได้เป็นอย่างดี

ผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ถึงเหตุของความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ของ สปป.ลาว กับสหประชาชาตินั้น ผู้วิจัยค้นพบว่า ในยุคปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญ ซึ่งมีพลังและความโดดเด่นก้าวขึ้นมามีบทบาทในด้านมืดของเวที

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามที่ได้เกริ่นไว้ในบทนำ อีกทั้ง ยังเป็นตัวแสดงที่มีอิทธิพลทำให้อำนาจรัฐสามารถแผ่ขยายสันคลอนต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม ด้วยวิธีการแผ่กระจายยาเสพติด ซึ่งจะค่อย ๆ กัดกร่อนจากภายใน ทำลายคน สังคม สิ่งแวดล้อม และเมื่อได้ขยายตัวเป็นวงกว้างครอบคลุมไปทั่วก็ทำให้คนขาดคุณภาพ สังคมอ่อนแอ สิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้ดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข ส่งผลให้ประเทศขาดเกราะคุ้มกัน จนไม่อาจต้านทานภัยคุกคามใด ๆ ที่จะมากระทบจากภายนอก

บทวิเคราะห์ข้างต้น เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาในบทที่ 2 หลังจากผู้วิจัยได้พยายามค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบถึงเหตุของความร่วมมือที่กลับกลายมาเป็นผลประโยชน์ที่ต่างได้รับตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในข้อแรก แต่เมื่อได้ทำการศึกษาต่อไปในบทที่ 3 เพื่อทราบพัฒนาการความร่วมมือระหว่างองค์การลาว และสหประชาชาติ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในลาว ตามวัตถุประสงค์ในข้อ 2 และ 3 ผู้วิจัยค้นพบต่อไปว่า ความร่วมมือระหว่างสปป.ลาว กับสหประชาชาติ ยังคงมีศักยภาพที่จะควบคุมและจัดการกับขบวนการผลิตและค้ายาเสพติด ซึ่งรวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการควบคุมองค์การอาชญากรรมข้ามชาติลักษณะอื่น ที่สืบเนื่องผูกพันมาจากปัญหายาเสพติด

ในการศึกษาเรื่องนี้ยังชี้ให้เห็นว่าบทบาท และอำนาจของรัฐมิได้เสื่อมคลายลงแต่อย่างไร และยังสามารถผนึกกำลังร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายา ด้วยวิธีการประสานผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างได้รับ หรือคาดหวังว่าจะได้รับตามเป้าหมายที่ตนต้องการ ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่นโยบายระหว่างรัฐและองค์การระหว่างประเทศ มีกิจกรรมของแต่ละฝ่ายสนับสนุนเข้ากันได้ก็จะส่งเสริมให้ความร่วมมือเกิดขึ้นเห็นผลที่เป็นรูปธรรม อันเนื่องมาจากความจริงจังในการปฏิบัติ

ผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ ปรากฏว่า สอดคล้องกับกรอบความคิดในการศึกษาเรื่องของการร่วมมือ ที่ได้วางเป็นแนวทางตั้งต้นไว้เมื่อเริ่มการศึกษา เพื่อที่จะนำมาใช้ในการตอบประเด็นปัญหา และกำหนดขอบเขตของการศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ บทสรุปที่ได้จึงถือเป็นการยืนยันและตอกย้ำความเป็นจริงตามแนวคิดของ เอิร์นส์ท ฮาส ซึ่งเขียนถึงความร่วมมือระหว่างประเทศ (international relation concept) ไว้ในหนังสือชื่อ “ Beyond the nation-state ”⁹⁵ และ

⁹⁵ E. B. Hass, *Beyond the nation-state* (Stanford: Stanford University Press, 1964), p. 29.

แนวความคิดของ Robert O. Keohane ที่เขียนถึงระบอบระหว่างประเทศ (international regime approach) ไว้ในหนังสือชื่อ “ The Demand for Regime ”⁹⁶

บทวิเคราะห์ผลการศึกษามาจากข้อมูลต่าง ๆ เมื่อนำมาประกอบคำยืนยันที่ได้จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติด ของคณะกรรมการแห่งชาติลาวเพื่อตรวจตราและควบคุมยาเสพติด (LCDC) ทำให้ได้ข้อสรุปถึงความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่าง สปป.ลาว กับสหประชาชาติ ในกรณีศึกษา 2 ประการ คือ

1. การดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดของลาวทั้งมาตรการควบคุมและปราบปรามภายในประเทศ หรือการแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศเป็นการตัดสินใจของรัฐบาล สปป.ลาวเอง อย่างไรก็ดีเพียงลำพังรัฐบาล สปป.ลาว ในการดำเนินการในเรื่องนี้ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับแหล่งที่มาของปัญหายาเสพติดระดับโลก ย่อมมีปัญหาคอขวดอย่างใหญ่หลวงการจะดำเนินการให้ได้ผลเป็นรูปธรรมย่อมต้องอาศัยความช่วยเหลือจากภาคนอก ดังนั้น ความช่วยเหลือที่ได้จากสหประชาชาติ จึงเป็นส่วนช่วยที่สำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นผลประโยชน์ได้เปล่าที่ลาวได้รับ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยไม่มีข้อผูกพัน

2. การเสนอให้ความช่วยเหลือของสหประชาชาติ มิได้เป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่ประเทศลาวเพียงอย่างเดียว แต่เป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่สังคมโลกโดยรวมด้วย ซึ่งการเสนอให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ นั้น ก็เพื่อให้ลาวได้มีปฏิบัติการในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดที่ครอบคลุมทุกวงจรของขบวนการค้าและการผลิตยาเสพติด โดยสามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จอย่างเบ็ดเสร็จภายในประเทศ ไม่มีหลงเหลือให้ถูกลำเลียงไปยังต่างประเทศ อันเป็นการตัดเส้นทางลำเลียงบรรลู่ในวัตถุประสงค์ที่สหประชาชาติต้องการ ตามนโยบายที่มุ่งสกัดกั้นและทำลายยาเสพติดจากบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่มีการปลูก ผลิต และค้ายาเสพติดมิให้แพร่ระบาดออกไปจนเป็นเครือข่ายขบวนการข้ามชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของมวลมนุษยชาติโดยรวม

สำหรับสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำกรอบความตืดเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ และระบอบระหว่างประเทศมาเป็นเครื่องมือในการกำหนด และใช้อธิบายในแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

⁹⁶ Robert O. Keohane, “ The Demand for Regime ”, in *International Regime*, ed. Stephen Krasner, (London: Cornell University Press, 1963), p. 141.

ตามแนวทางของผู้วิจัยนั้น เพื่อให้การพิสูจน์กระทบและได้ใจความ ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจและมองเห็นภาพตามเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อมูลรายละเอียดจากข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในแต่ละบทซึ่งมีที่มาจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ มารวบรวมเข้ากัน ทั้งนี้ ภายใต้กรอบความคิดซึ่งเป็นขอบเขตที่จะควบคุมและกำหนดทิศทางการศึกษาให้สามารถมุ่งไปสู่การพิสูจน์สมมติฐาน

ผลการพิสูจน์สมมติฐานนั้น ปรากฏว่า เป็นจริงตามที่ตั้งไว้ คือ “ ความร่วมมือระหว่างลาว กับสหประชาชาติ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ความช่วยเหลือของสหประชาชาติเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้รัฐบาลลาวประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ” ซึ่งภายหลังจากลาวกับสหประชาชาติได้มีการร่วมมือกันในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติด ก็ได้ทำให้มีการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อการลดปริมาณยาเสพติดที่ถูกลักลอบส่งออกและเข้าประเทศ จากการตัดช่องทางและทำลายเครือข่ายขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งที่ผ่านมา สหประชาชาติพอใจในท่าทีการดำเนินงานของลาวเป็นอย่างมาก มีการนำเรื่องเข้าที่ประชุมเพื่อขออนุมัติเงินช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดให้แก่ สปป.ลาว มาโดยตลอด ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากได้เห็นผลการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมในกรณีที่ลาวได้ให้ความสำคัญและความจริงจังจริงจังต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ความร่วมมือระหว่างลาว กับสหประชาชาติ ที่เกิดขึ้น แม้จะเกิดจากการที่สหประชาชาติมองว่า การเสนอให้ความช่วยเหลือลาวในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดในลาว จะช่วยลดปริมาณยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในสังคมโลก เนื่องจากสหประชาชาติถือว่า สปป.ลาว เป็นอีกประเทศหนึ่งที่เป็นแหล่งผลิต และเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดผ่านของขบวนการค้ายาเสพติด ทั้งนี้ ก็สืบเนื่องมาจาก สปป.ลาว มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ และไทย ในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ที่สุดแหล่งหนึ่งของโลก แต่อีกด้านหนึ่งลาวก็ไม่ได้รับผลเสียหายใดจากการยอมรับความช่วยเหลือนี้ อีกทั้ง ยังช่วยให้ปฏิบัติการในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ลาวจึงได้ให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ และบรรดาประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นอย่างดีในการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดออกจากสามเหลี่ยมทองคำ โดยใช้ลาวเป็นเส้นทางผ่านไปยังต่างประเทศ และความร่วมมือที่เกิดขึ้นนี้ต้องถือเป็นสิ่งที่ทั้งสองฝ่ายต่างแสวงหาเพื่อให้บรรลุในวัตถุประสงค์ที่ต้องการ คือ การแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งในการดำเนินงานระหว่างประเทศขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาก็ได้ก่อให้เกิดพัฒนาการในวิธีการควบคุมและ

ปราบปรามยาเสพติด ที่หลากหลาย จนปรากฏผลการปฏิบัติที่เกิดจากการประสานความร่วมมือ เป็นรูปธรรม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความร่วมมือระหว่าง สปป.ลาว กับสหประชาชาติ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในลาวตามวิทยานิพนธ์นี้ ได้ชี้ให้เห็นว่าทั้งสองฝ่ายให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีเพื่อแก้ไข ปัญหา แต่ถึงกระนั้นก็ไม่สามารถที่จะขจัดปัญหาให้หมดสิ้นไปได้ อันเนื่องมาจากปริมาณความต้องการของผู้ติดยาเสพติดได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีการสนองตอบโดยขบวนการค้ายาเสพติด ระหว่างประเทศ ซึ่งแม้หน่วยปราบปรามยาเสพติดต่าง ๆ จะสามารถปราบปรามทำลายและยึด ของกลางได้เป็นจำนวนมาก แต่ก็หยุดชะงักการขยายตัวของกรบิโรคได้เพียงระยะเวลาอันสั้น เท่านั้น ทั้งนี้ เพราะการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากภายนอกประเทศยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ยุทธวิธีในการปราบปรามยังไม่สามารถทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดได้ อย่างถาวรภาคอน โคน ดังนั้น โครงสร้างกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดโดยส่วนใหญ่จึงยังไม่ถูกทำลาย แต่กลับมี พัฒนาการค้ำมาเป็นแบบครบวงจรที่ครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การค้า และการจำหน่าย ซึ่งทวี ความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ ประกอบกับความต้องการบริโภคนอกในประเทศ รวมไปถึงกลุ่มผู้เสพ ในต่างประเทศยังมีค่อนข้างสูง จึงก่อให้เกิดการเสนอและสนองสิ่งส่งเสริมให้เกิดกระบวนการ ผลิต ซึ่งการที่จะทำลายเครือข่ายงานของขบวนการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศให้ประสบผลล้ ำ เร็วได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือสามฝ่าย กล่าวคือ จากประเทศผู้ผลิต ประเทศทางผ่านและ ประเทศผู้บริโภค โดยควรเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นในด้านการปราบปรามอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปัญหาในการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น จะมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ การที่แหล่งผลิต อยู่ในเขตลอมยต่อระหว่างประเทศ เช่น สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเจ้าของพื้นที่ประเทศใดประเทศหนึ่ง ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการปราบปรามได้โดยลำพังด้วยข้อจำกัดทางด้านการเมือง จากที่ต้องรักษาความเป็นปึกแผ่นของประเทศ โดยมีผลประโยชน์และข้อตกลงบางอย่างกับชนกลุ่มน้อยที่ค้ายา เสพติด ดังนั้น ความร่วมมือในการควบคุมและปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดน รัฐบาลลาว จึงต้องพยายามหาหรือถึงหนทางในการปฏิบัติมากเป็นพิเศษเพื่อให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะในระดับเจ้าหน้าที่ซึ่งจะต้องรู้ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร

และมีขอบเขตที่สามารถกระทำได้เพียงไร จึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ นอกจากนี้ ในการดำเนินความพยายามเพื่อควบคุมและปราบปรามยาเสพติดจำต้อง

ระลึกไว้เสมอว่า ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก และเป็นปัญหาร่วมกันของทุกประเทศที่ต้องร่วมมือกันแก้ไข ซึ่งจะปล่อยให้ประเทศหนึ่งประเทศใดเผชิญกับปัญหาแต่เพียงลำพังไม่ได้ เพราะนอกจากจะเกินกำลังความสามารถแล้ว การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาก็อาจส่งผลให้เงินงบประมาณที่จัดสรรเพื่อการดังกล่าวสูญไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น การแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและจะขาดเสียมิได้

แม้ว่าปัญหาการค้าและลำเลียงยาเสพติดจะยังคงมีอยู่ต่อไป แต่ถ้ามีความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผนึกกำลังร่วมกันทำงานเพื่อแก้ไขปัญหโดยไม่มีการแบ่งแยก พร้อมทั้งจัดให้มีการประชุมหารือเพื่อดำเนินการกวาดล้างอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งการตัดฟันทำลายการเพาะปลูก การสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงและค้ายาเสพติดในทุกเส้นทางทุกรูปแบบ และการประสานขอความร่วมมือกับทางการประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงในทุกรูปแบบ รวมไปถึงการขอรับความช่วยเหลือจากสหประชาชาติ และนานาชาติ ซึ่งด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน สนับสนุนช่วยให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดประสบผลสำเร็จได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะสุดท้ายเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ที่ไม่อาจแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ในขณะนี้ และเป็นปัญหาที่ดำรงอยู่มานานหลายทศวรรษ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรให้องค์การระหว่างประเทศโดยเฉพาะสหประชาชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหโดยตรง ทั้งนี้ เพราะปัญหายาเสพติดมิใช่ปัญหาของลาว หรือประเทศใดประเทศหนึ่งโดยตรง หากแต่เป็นปัญหาร่วมกันของทุกประเทศทั่วโลก ที่ก่อให้เกิดผลเสียในเรื่องคุณภาพของคน ซึ่งทุกประเทศต้องหันมาร่วมมือกันแก้ไขปัญห โดยมีหนทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ คือ ให้องค์การระหว่างประเทศที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการกำหนดแผนงานในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้ง มีเงินทุนสนับสนุนให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคาดว่า จะส่งผลให้อินทกตของแหล่งผลิตยาเสพติด เช่น ทางภาคเหนือของลาว และสามเหลี่ยมทองคำ กลายเป็นดินแดนที่ปราศจากยาเสพติด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย